

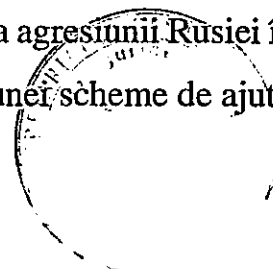
GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru aprobarea Programului național de dezvoltare și susținere a industriei alimentare INVESTALIM aferent perioadei 2023 – 2026

Industria alimentară este una dintre cele mai mari industrii ale României, cu o valoare a producției de miliarde de euro și cu o lungă tradiție în ceea ce privește aprovizionarea sectorului alimentar cu produse de calitate. Această industrie formată dintr-un număr mare de întreprinderi care oferă o gamă largă de produse, de la alimente procesate, până la produse lactate, de panificație, carne și băuturi a fost afectată în ultimii ani, de o serie de probleme, precum concurența crescută, creșterea prețurilor la materiile prime, impactul pandemiei COVID-19 asupra lanțurilor de aprovizionare, producere și desfacere și, mai recent, declanșarea agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, care a perturbat lanțurile de aprovizionare și a determinat o creștere majoră a prețurilor la energia electrică, combustibil și transport.

Cu toate acestea, există oportunități semnificative de creștere în acest sector, inclusiv dezvoltarea unei producții mai diversificate și de calitate superioară, adaptarea la cerințele pieței locale și creșterea investițiilor. În acest context, având în vedere importanța deosebită a sectorului industriei alimentare în economia României în vederea asigurării securității alimentare precum și a creșterii economice sustenabile, în condițiile în care producătorii și procesatorii reprezintă un factor de importanță strategică pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă, pe fondul restricțiilor manifestate pe piață ca urmare a efectelor pandemiei Covid 19 precum și a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, este necesară acordarea unui sprijin consistent prin instituirea unei scheme de ajutor de stat

sub forma de grant pentru beneficiarii din sectorul industriei alimentare, acordat în baza Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piață internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare, și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Nepromovarea în regim de urgență a prezentului act normativ poate avea, fără a se limita, consecințe negative asupra cererii pe toate piețele importante, întreruperea contractelor și a proiectelor existente având drept rezultat negativ scăderi ale cifrei de afaceri a companiilor românești din domeniul industriei alimentare, perturbări ale lanțurilor de aprovizionare, în special în ceea ce privește inputurile, materiile prime și produsele, perturbarea asigurării hranei pentru populație, a menținerii și creșterii locurilor de muncă, asigurării securității alimentare cu efecte majore și dificil de cuantificat pe termen mediu și lung asupra capacității de gestionare și guvernare a societății românești în ansamblu.

Întrucât elementele prezentate definesc un context excepțional și vizează interesele economice ale României, având în vedere că statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea continuării activității economice,

În considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul general public și constituie situație de urgență, extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată,

În temeiul art. 115 alin.(4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. – Se aprobă Programul național de dezvoltare și susținere a industriei alimentare INVESTALIM, aferent perioadei 2023 – 2026, având ca obiectiv susținerea financiară a investițiilor

în sectoarele de activitate prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență, în vederea stimulării producției interne de bunuri alimentare.

Art. 2 - (1) Pentru implementarea Programului național de dezvoltare și susținere a industriei alimentare INVESTALIM, denumit în continuare *Program*, se instituie o schemă de ajutor de stat având ca obiectiv dezvoltarea regională pentru înființarea sau dezvoltarea capacităților de producție din industria alimentară, care asigură, în principal, următoarele:

a) reducerea deficitului comercial al sectorului agro-alimentar prin realizarea unei producții interne de bunuri alimentare competitivă pe piața internă și externă;

b) stimularea investițiilor în județele cu resurse agricole sau în județele mai puțin dezvoltate;

c) susținerea modernizării tehnologice a capacităților de producție existente, pentru a se preveni închiderea acestora;

d) asigurarea unui consum sănătos pentru populație, cu bunuri alimentare de calitate.

(2) Prezenta schemă este elaborată în conformitate cu următoarele programe și acte normative:

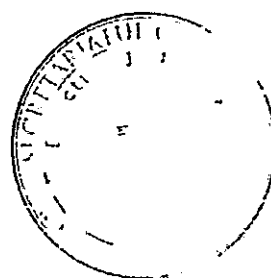
a) Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat , cu modificările și completările ulterioare;

b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare;

c) Hotărârea Guvernului nr. 311/2022 privind intensitatea maximă a ajutorului de stat regional în perioada 2022-2027 pentru investiții inițiale, cu modificările ulterioare.

Art.3. - (1) Acordarea ajutoarelor de stat pentru stimularea investițiilor în industria alimentară în cadrul Programului se face cu respectarea prevederilor art. 14 privind ajutorul de stat regional de investiții din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, și este exceptată de la obligația notificării Comisiei Europene.

(2) Comisia Europeană este informată în termen de 20 de zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, potrivit prevederilor Regulamentului (UE) nr. 651/2014, anexa II.

Art.4 – (1) Prezenta ordonanță de urgență se aplică ajutoarelor din sectoarele economice prevăzute în anexă, cu excepția următoarelor ajutoare prevăzute la art. 1 alin. (3) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014:

a) ajutoarelor acordate în sectorul pescuitului și acvaculturii, care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, cu excepția următoarelor: ajutoare pentru formare; ajutoare pentru accesul IMM-urilor la finanțare; ajutoare în domeniul cercetării și dezvoltării; ajutoare pentru inovare acordate IMM-urilor; ajutoare pentru lucrătorii defavorizați și pentru lucrătorii cu handicap; ajutoare regionale pentru investițiile în regiuni ultraperiferice; scheme de ajutoare regionale de exploatare; ajutoare pentru proiectele de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității („DLRC”); ajutoare pentru proiectele de cooperare teritorială europeană; ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor de mediu în temeiul art. 15 alin. (1) lit. (f) și al art. 15 alin. (3) din Directiva 2003/96/CE a Consiliului; ajutoare incluse în produsele financiare care beneficiază de sprijin din Fondul InvestEU, cu excepția operațiunilor enumerate la art. 1 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei; pentru ajutoarele acordate microîntreprinderilor sub formă de intervenții publice privind furnizarea de energie electrică, gaze sau căldură, menționate la articolul 19c din Regulamentul (UE) nr. 651/2014; pentru ajutoarele acordate IMM-urilor sub forma unor intervenții publice temporare privind furnizarea de energie electrică, gaze sau căldură produsă din gaze naturale sau energie electrică pentru a atenua impactul creșterii prețurilor în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei menționat la art. 19d din Regulamentul (UE) nr. 651/2014;

b) ajutoarelor acordate în sectorul producției agricole primare, cu excepția ajutoarelor regionale pentru investiții în regiunile ultraperiferice, a schemelor de ajutoare regionale de exploatare, a ajutoarelor pentru consultanță în favoarea IMM-urilor, a ajutoarelor pentru finanțare de risc, a ajutoarelor pentru cercetare și dezvoltare, a ajutoarelor pentru inovare destinate IMM-urilor, a ajutoarelor de mediu, a ajutoarelor pentru formare, a ajutoarelor pentru lucrătorii defavorizați și pentru lucrătorii cu handicap, a ajutoarelor pentru proiectele de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC), a ajutoarelor pentru proiectele de cooperare teritorială europeană, a ajutoarelor incluse în produse financiare sprijinite de Fondul InvestEU, a ajutoarelor pentru microîntreprinderi sub formă de intervenții publice privind furnizarea de energie electrică, gaze sau căldură, astfel cum

se menționează la art. 19c din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, și a ajutoarelor pentru IMM-uri sub forma unor intervenții publice temporare privind furnizarea de energie electrică, gaze sau căldură produsă din gaze naturale sau energie electrică pentru a atenua impactul creșterii prețurilor în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, astfel cum se menționează la art. 19d din Regulamentul (UE) nr. 651/2014;

c) ajutoare acordate în sectorul prelucrării și comercializării produselor agricole, atunci când valoarea ajutoarelor este stabilită pe baza prețului sau a cantității unor astfel de produse achiziționate de la producători primari sau comercializate de către întreprinderile în cauză, sau atunci când acordarea ajutoarelor este condiționată de transferarea lor parțială sau integrală către producători primari;

d) ajutoare pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive, astfel cum sunt reglementate de Decizia nr. 2010/787 a Consiliului;

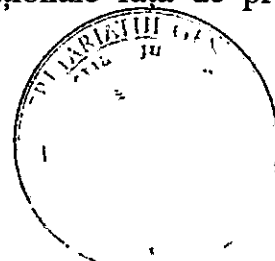
e) ajutoare care favorizează activitățile din sectorul siderurgic, sectorul lignitului, sectorul cărbunelui, ajutoarelor pentru sectorul transporturilor, precum și pentru infrastructura conexă; ajutoarelor pentru sectorul producerii, stocării, transportului și distribuției de energie și pentru infrastructurile energetice, cu excepția ajutoarelor regionale pentru investiții din regiunile ultraperiferice și a schemelor de ajutoare regionale de exploatare și ajutoarelor în sectorul comunicațiilor în bandă largă, cu excepția schemelor de ajutoare regionale de exploatare.

(2) În cazul în care o întreprindere își desfășoară activitatea atât în sectoarele excluse prevăzute la alin. (1) lit. a) - c), cât și în sectoarele care intră în domeniul de aplicare al prezentei ordonanțe de urgență, prezenta schema se aplică ajutoarelor acordate pentru aceste ultime sectoare sau activități, cu condiția ca întreprinderea în cauză să asigure, prin mijloace corespunzătoare, precum separarea activităților sau o distincție între costuri, că activitățile desfășurate în sectoarele excluse nu beneficiază de ajutoarele acordate în conformitate cu prezenta schemă.

Art.5. - Întreprinderile nu pot beneficia de următoarele tipuri de ajutor de stat:

a) ajutor destinat activităților legate de export către țări terțe sau către alte state membre, respectiv ajutor direct legat de cantitățile exportate, de înființarea și funcționarea unei rețele de distribuție sau de alte costuri curente legate de activitatea de export;

b) ajutor condiționat de utilizarea preferențială a produselor naționale față de produsele importate;

c) ajutor pentru exploatare.

Art.6. - În sensul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos, semnifică, după cum urmează:

a) *ajutoare regionale pentru investiții* - ajutoare regionale acordate pentru o investiție inițială sau pentru o investiție inițială în favoarea unei noi activități economice;

b) *investiție inițială* - investiție în active corporale și necorporale înseamnă una dintre următoarele:

b1) o investiție în active corporale și necorporale legată de una sau mai multe dintre următoarele activități:

- înființarea unei noi unități;
- extinderea capacității unei unități existente;
- diversificarea producției unei unități prin produse sau servicii care nu au fost fabricate anterior în unitate sau

- o schimbare fundamentală a procesului general de producție a produsului (produselor) sau a prestării generale a serviciului (serviciilor) vizat(e) de investiția în unitate;

b2) o achiziționare de active aparținând unei unități care a fost închisă sau care ar fi fost închisă dacă nu ar fi fost cumpărată. Simpla achiziționare a acțiunilor unei întreprinderi nu reprezintă o investiție inițială.

Prin urmare, o investiție de înlocuire nu constituie o investiție inițială.

c) *investiției inițiale care creează o nouă activitate economică* înseamnă:

c1) o investiție în active corporale și necorporale legată de una dintre următoarele activități sau de ambele:

- înființarea unei noi unități;
- diversificarea activității unei unități, cu condiția ca noua activitate să nu fie identică sau similară cu activitatea desfășurată anterior în unitatea respectivă; sau

c2) achiziționarea de active aparținând unei unități care a fost închisă sau care ar fi fost închisă dacă nu ar fi fost cumpărată, cu condiția ca noua activitate ce urmează a fi desfășurată utilizând activele dobândite să nu fie identică sau similară cu activitatea desfășurată în unitatea respectivă înainte de achiziție.

Simpla achiziționare a acțiunilor unei întreprinderi nu reprezintă o investiție inițială care creează o nouă activitate economică;

d) *întreprindere în activitate* - întreprinderea care desfășoară activitate economică de mai mult de 3 ani fiscali consecutivi de la data înregistrării cererii de acord pentru finanțare și are situații financiare anuale aprobate corespunzătoare ultimului exercițiu financiar încheiat;

e) *întreprindere nou-înființată* - întreprinderea înființată în anul înregistrării cererii de acord pentru finanțare sau întreprinderea care a desfășurat/nu a desfășurat activitate economică, dar nu mai mult de 3 ani fiscali consecutivi înainte de data înregistrării cererii;

f) *active corporale* - activele asociate investiției inițiale reprezentate de construcții de orice tip, respectiv cheltuielile efectuate cu realizarea de construcții, și/sau instalații tehnice, mașini și echipamente;

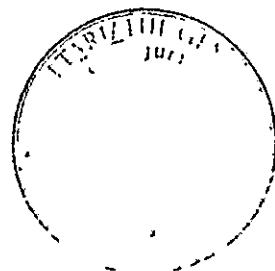
g) *active necorporale* - activele amortizabile asociate investiției inițiale care nu au o concretizare fizică sau financiară precum brevete, licențe, know-how sau alte drepturi de proprietate intelectuală;

h) *activitate identică sau similară* - activitate din aceeași clasă (cod numeric din patru cifre) din Nomenclatorul statistic al activităților economice NACE a doua revizuire (NACE Rev. 2);

i) *achiziția de active în condiții de piață* - modalitate de achiziționare a activelor care are la bază următoarele principii: nediscriminarea, tratamentul egal, recunoașterea reciprocă, transparența, proporționalitatea și eficiența utilizării fondurilor;

j) *ajutoare regionale de exploatare* înseamnă ajutoarele destinate reducerii cheltuielilor curente ale unei întreprinderi, inclusiv categorii precum costurile cu personalul, materialele, serviciile contractate, comunicațiile, energia, întreținerea, chiria și administrarea, dar excluzând costurile de amortizare și costurile de finanțare legate de o investiție care a beneficiat de ajutoare pentru investiții;

k) *comercializarea produselor agricole* - deținerea sau expunerea unui produs agricol în vederea vânzării, a punerii în vânzare, a livrării sau a oricărei altei forme de introducere pe piață, cu excepția primei vânzări de către un producător primar către revânzători sau prelucrători și a oricărei alte activități de pregătire a produsului pentru această primă vânzare; o vânzare efectuată de un producător primar către consumatorii finali este considerată comercializare în cazul în care se desfășoară în localuri distincte, rezervate acestei activități;

l) *demararea lucrărilor* - fie demararea lucrărilor de construcție în cadrul investiției, fie primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, în funcție de care are loc primul; cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor și realizarea studiilor de fezabilitate, nu sunt considerate demarare a lucrărilor;

m) *diversificarea producției unei unități existente* - obținerea de produse sau servicii care nu erau realizate anterior în unitatea respectivă; costurile eligibile trebuie să depășească cu cel puțin 200% valoarea contabilă a activelor reutilizate, astfel cum au fost înregistrate în exercițiul financiar ce precede începerea lucrărilor;

n) *proiect mare de investiții* - o investiție inițială cu costuri eligibile care depășesc 50 milioane euro, valoare calculată la cursul de schimb stabilit de Banca Națională a României, valabil la data acordării ajutorului;

o) *prelucrarea produselor agricole* - orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol, fără ai schimba calitatea de produs agricol, cu excepția activităților desfășurate în exploatațile agricole, necesare în vederea pregătirii unui produs de origine animală sau vegetală pentru prima vânzare;

p) *schimbare fundamentală în procesul general de producție* - achiziționarea de active a căror valoare contabilă depășește amortizarea, calculată în cursul celor trei exerciții financiare precedente, a activelor similare legate de activitatea pentru care se solicită finanțare. Simpla înlocuire a activelor existente nu este considerată schimbare fundamentală în procesul general de producție;

q) *spațiu economic european* - include statele membre ale Uniunii Europene și statele membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb;

r) *proiect unic de investiții* - orice investiție inițială care vizează aceeași activitate sau o activitate similară demarată de același beneficiar (la nivel de grup) într-un interval de 3 ani de la data de începere a lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune de nivel 3 din Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică (NUTS 3), respectiv județ;

s) *planul de afaceri* - document din care rezultă eficiența economică a întreprinderii și viabilitatea investiției, vizând cel puțin următoarele aspecte: descrierea afacerii, locația realizării investiției, prezentarea investiției, planul de investiții și fundamentarea acestuia, analiza pieței

relevante pe care întreprinderea solicită finanțare, fundamentarea cifrei de afaceri, situația financiară actuală și proiecții financiare. În document se fundamentează: încadrarea investiției în categoria investiției inițiale, efectul stimulat al ajutorului de stat, modul de îndeplinire a indicatorilor cantitativi și calitativi. Planul de afaceri are anexate documente justificative necesare fundamentării acestuia. Planul de afaceri este elaborat pentru perioada implementării investiției și 5 ani de la data finalizării acesteia;

t) *planul de investiții* - document sintetic care cuprinde cheltuielile eligibile și neeligibile aferente investiției inițiale cu determinarea valorii totale a investiției, precum și a calendarului realizării investiției;

u) *relocare* - transferul unei activități identice sau similare sau a unei părți a acesteia de la o unitate a uneia dintre părțile contractante la Acordul privind SEE (unitatea inițială) către unitatea unei alte părți contractante la Acordul privind SEE unde are loc investiția care beneficiază de ajutor (unitatea care beneficiază de ajutor). Există un transfer în cazul în care produsul sau serviciul de la unitatea inițială și de la unitatea care beneficiază de ajutor au cel puțin parțial aceleași scopuri, îndeplinesc cerințele sau necesitățile aceluiași tip de clienți și se pierd locuri de muncă în activități identice sau similare la una din unitățile inițiale ale beneficiarului din SEE;

v) *valoarea ajustată a ajutoarelor* - valoarea maximă permisă a ajutoarelor pentru un proiect mare de investiții, calculată conform formulei:

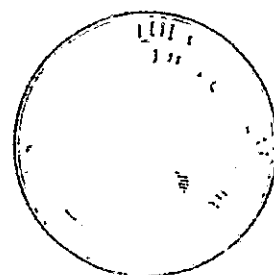
$$\text{valoarea ajustată a ajutoarelor} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C),$$

unde: R este intensitatea maximă a ajutoarelor aplicabilă în zona respectivă, cu excepția intensității majorate a ajutoarelor pentru IMM-uri;

A este partea din costurile eligibile în valoare de 55 de milioane euro;

B este partea din costurile eligibile cuprinsă între 55 de milioane euro și 110 milioane euro;

C este partea din costurile eligibile de peste 110 milioane euro;

Capitolul II

BENEFICIARI ȘI CRITERII DE ELIGIBILITATE

Art.7. - Pot beneficia de ajutor de stat în baza Programului întreprinderile care îndeplinesc cumulativ, la data înregistrării cererii de acord pentru finanțare, următoarele criterii de eligibilitate:

a) sunt înregistrate potrivit Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la înregistrarea întreprinderilor;

b) realizează o investiție inițială în România, în unul dintre sectoarele prevăzute în anexă;

c) nu intră în categoria "întreprinderilor în dificultate" definite conform art. 2 pct. 18 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014;

d) nu se află în procedură de executare silită, insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, închidere operațională, lichidare sau suspendare temporară a activității sau nu se află în situații similare în urma unei proceduri de aceeași natură prevăzute de legislația sau de reglementările naționale;

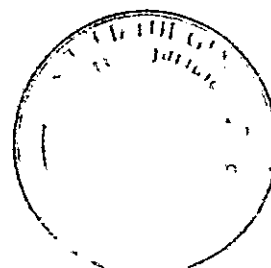
e) nu fac obiectul unor decizii de recuperare a unui ajutor de stat sau de minims, sau în cazul în care asemenea decizii au fost emise acestea au fost deja executate și ajutorul integral recuperat, inclusiv dobânda de recuperare aferentă, conform prevederilor legale în vigoare;

f) nu au efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care se solicită ajutorul în ultimii doi ani anteriori înregistrării cererii de acord pentru finanțare și, la momentul înregistrării cererii, oferă un angajament că nu vor face acest lucru pentru o perioadă de până la doi ani după finalizarea investiției inițiale pentru care se solicită ajutorul;

g) nu înregistrează obligații fiscale restante și alte creanțe bugetare administrate de organul fiscal central, definit potrivit art. 1 pct. 31 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;

h) sunt înregistrate cu sediul social în România cel puțin la momentul primei plăți a ajutorului.

Art.8 – (1) Întreprinderile în activitate pot beneficia de ajutor de stat în baza Programului dacă îndeplinesc cumulativ, la data înregistrării cererii de acord pentru finanțare, criteriile prevăzute la art. 7, precum și următoarele criterii de eligibilitate:

a) au rentabilitatea cifrei de afaceri mai mare decât zero în unul din ultimele trei exerciții financiare încheiate;

b) au capitalurile proprii pozitive în ultimul exercițiu financiar încheiat.

(2) Întreprinderile nou-înființate pot beneficia de ajutor de stat în baza Programului, dacă îndeplinesc cumulativ, la data înregistrării cererii de acord pentru finanțare, criteriile prevăzute la art. 7, precum și următoarele criterii de eligibilitate:

a) au capital social subscris vărsat în condițiile legii în valoare de minimum 100 mii lei;

b) nu aparțin unor acționari care dețin sau au deținut în ultimii 2 ani anterior datei înregistrării cererii de acord pentru finanțare o altă întreprindere înregistrată conform Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care desfășoară sau au desfășurat activitatea pentru care solicită finanțare.

(3) Implementarea Programului se face cu respectarea Recomandării (UE) 2020/1039 a Comisiei din 14 iulie 2020 privind condiționarea acordării unui sprijin financiar din partea statului pentru întreprinderile din Uniune de absența legăturilor cu jurisdicțiile necooperante dar fără a aduce atingere prevederilor din domeniul ajutorului de stat. Asigurarea respectării condiționalităților prevăzute în recomandarea Comisiei Europene se realizează pe baza instrucțiunilor prevăzute în Ghidul solicitantului.

Capitolul III

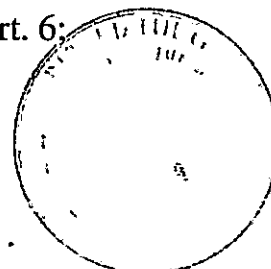
COSTURI ELIGIBILE

Art.9. - Investițiile realizate de beneficiari în cadrul Programului trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele criterii de eligibilitate:

a) să fie considerate investiții inițiale, respectiv investiții inițiale în favoarea unei noi activități economice, astfel cum sunt definite la art. 6;

b) să aibă o valoare totală, fără TVA, de minimum 2.500 mii lei, respectiv echivalentul a aproximativ 500 mii euro;

c) să își demonstreze eficiența economică și viabilitatea pe perioada implementării investiției și 5 ani de la data finalizării acesteia conform planului de afaceri definit la art. 6;

d) să demonstreze îndeplinirea criteriilor prevăzute la art. 12 referitoare la efectul stimulat al ajutorului de stat;

e) să îndeplinească indicatorii cantitativi și calitativi stabiliți prin Procedura privind implementarea Programului aprobată prin hotărârea Guvernului prevăzută la art. 25;

f) să genereze contribuții la dezvoltarea regională, prin plata de taxe și impozite la bugetul consolidat al statului și la bugetele locale, pentru perioada implementării investiției și 5 ani de la data finalizării acesteia;

g) să genereze un efect multiplicator cuantificabil în economie prin antrenarea și a altor investiții conexe și dezvoltarea furnizorilor locali de produse și servicii.

Art.10. – (1) Sunt considerate cheltuieli eligibile costurile fără T.V.A. aferente realizării, respectiv achiziționării, după caz, de active corporale și necorporale, astfel cum sunt definite la art. 6.

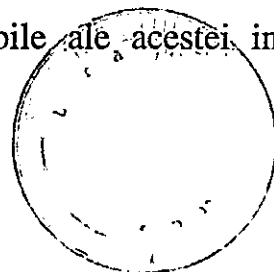
(2) Activele corporale și necorporale trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții de eligibilitate:

a) activele achiziționate trebuie să fie noi, cu excepția celor pentru IMM-uri și pentru achiziționarea unei unități. Costurile legate de închirierea de active corporale pot fi luate în considerare în următoarele situații:

(i) în cazul terenurilor și clădirilor, contractul de închiriere trebuie să continue cel puțin timp de cinci ani de la data preconizată de finalizare a investiției pentru întreprinderile mari și cel puțin timp de trei ani în cazul IMM-urilor;

(ii) în cazul închirierii de instalații sau de utilaje, contractul trebuie să fie unul de leasing financiar și trebuie să conțină obligația ca beneficiarul ajutorului să achiziționeze activul la data la care expiră contractul.

În cazul unei investiții inițiale de tipul celor menționate la art. 2 pct. 49 lit. (b) sau pct. 51 lit. (b) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, în principiu, se iau în considerare numai costurile de cumpărare a activelor de la terți care nu au legătură cu cumpărătorul. Cu toate acestea, în cazul în care un membru al familiei proprietarului inițial ori unul sau mai mulți angajați preiau o întreprindere mică, condiția ca activele să fie cumpărate de la terți care nu au legătură cu cumpărătorul nu se aplică. Tranzacția are loc în condițiile pieței. Dacă achiziționarea activelor unei unități este însoțită de o investiție suplimentară eligibilă pentru ajutor regional, costurile eligibile ale acestei investiții

suplimentare ar trebui să fie adăugate la costurile de achiziționare a activelor unității. Dacă a fost deja acordat un ajutor pentru achiziționarea activelor înainte de cumpărarea acestora, costurile acestor active se deduc din costurile eligibile aferente achiziționării unei unități.

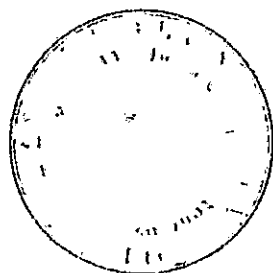
b) În cazul ajutoarelor acordate întreprinderilor mari pentru o schimbare fundamentală a procesului de producție, costurile eligibile trebuie să depășească amortizarea efectuată în cursul ultimelor 3 exerciții financiare pentru activele legate de activitatea care trebuie modernizată. În cazul ajutoarelor acordate întreprinderilor mari sau IMM-urilor pentru diversificarea unei unități existente, costurile eligibile trebuie să depășească cu cel puțin 200 % valoarea contabilă a activelor reutilizate, astfel cum au fost înregistrate în exercițiul financiar ce precedă începerea lucrărilor.

(3) Activele necorporale trebuie să îndeplinească cumulativ condițiile de eligibilitate prevăzute la alin. (2), precum și:

- a) trebuie să fie utilizate exclusiv în cadrul unității care primește ajutorul;
- b) trebuie să fie amortizabile;
- c) trebuie să fie achiziționate în condițiile pieței de la terți care nu au legături cu cumpărătorul;
- d) trebuie să fie incluse în activele întreprinderii care beneficiază de ajutor și trebuie să rămână asociate proiectului pentru care s-a acordat ajutorul pe o perioadă de minimum 5 ani (3 ani în cazul IMM-urilor). Pentru întreprinderile mari, costurile activelor necorporale sunt eligibile numai până la 50% din costurile totale eligibile ale investiției inițiale. Pentru IMM-uri, costurile activelor necorporale sunt eligibile 100%.

(4) În vederea calculării intensității ajutoarelor și a costurilor eligibile, toate cifrele utilizate sunt luate în considerare înainte de orice fel de deducere a impozitelor sau a altor taxe. Cu toate acestea, taxa pe valoarea adăugată percepută pentru costurile sau cheltuielile eligibile care sunt rambursabile în temeiul legislației fiscale naționale aplicabile nu este luată în considerare la calcularea intensității ajutorului și a costurilor eligibile. Costurile eligibile trebuie să fie susținute prin documente justificative care trebuie să fie clare, specifice și contemporane cu faptele.

Art.11. – Beneficiarii ajutorului de stat în cadrul Programului trebuie să asigure o contribuție financiară de cel puțin 25% din costurile eligibile ale proiectului de investiție, din resurse proprii, sub o formă care să nu facă obiectul niciunui alt ajutor public.

Art.12 - (1) Schemă de ajutor de stat prevăzută la art. 2 se aplică numai ajutoarelor care au efect stimulatv.

(2) Se consideră că ajutorul are efect stimulatv dacă întreprinderea adresează Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale o cerere scrisă de acordare a ajutorului de stat înainte de demararea lucrărilor. Cererea de ajutor trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:

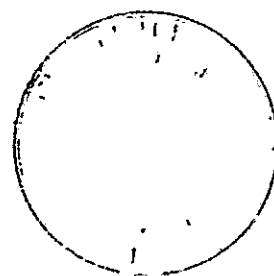
- a) denumirea întreprinderii și dimensiunea acesteia;
 - b) descrierea proiectului, inclusiv data începerii și a încheierii acestuia;
 - c) locul de desfășurare a proiectului;
 - d) lista costurilor proiectului;
 - e) tipul de ajutor (grant, împrumut, garanție, avans rambursabil, injecție de capital sau altele)
- și valoarea finanțării publice necesare pentru proiect.

(3) În cazul întreprinderilor mari se consideră că ajutoarele au un efect stimulatv în situația în care, în plus față de faptul că asigură îndeplinirea condiției prevăzute la alin. (2), beneficiarul dovedește că ajutoarele vor avea drept rezultat unul sau mai multe dintre următoarele:

- a) proiectul nu ar fi fost realizat în zona respectivă sau nu ar fi fost suficient de profitabil pentru beneficiar în zona respectivă în absența ajutoarelor;
- b) o creștere substanțială a domeniului de aplicare al proiectului/activității ca urmare a ajutorului; sau o creștere substanțială a valorii totale a cheltuielilor suportate de beneficiar pentru proiect/activitate ca urmare a ajutorului; sau o creștere substanțială a ritmului de finalizare a proiectului/activității în cauză.

Art.13. - În cazul în care întreprinderea solicitantă demarează investiția anterior depunerii cererii de acord pentru finanțare, întreaga investiție nu este eligibilă.

Art.14. - Întreprinderea are obligația de a menține în stare de funcționare investiția inițială realizată, pentru o perioadă de cel puțin 5 ani de la data finalizării acesteia. Această condiție nu împiedică înlocuirea unei instalații sau a unui echipament care a devenit depășit sau a fost distrus în această perioadă, cu condiția ca activitatea economică să fie menținută în regiunea în cauză pentru perioada minimă de 5 ani.

Capitolul IV

DURATA, BUGETUL SCHEMEI ȘI NUMĂRUL ESTIMAT DE BENEFICIARI

Art.15. - (1) Programul aprobat prin prezenta ordonanță de urgență este un program multianual, respectiv pentru perioada 2023-2026 și este gestionat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

(2) Furnizorul schemei ajutorului de stat este Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale iar atribuțiile de administrare sunt delegate, prin act administrativ, Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale.

(3) Se pot emite acorduri pentru finanțare în baza prezentei scheme de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzută la art. 25 până la data de 31 decembrie 2026, cu respectarea legislației europene în domeniul ajutorului de stat în vigoare la momentul emiterii acordurilor de finanțare și a hărții regionale autorizate de Comisia Europeană, în limita bugetului anual alocat schemei.

(4) Plata ajutorului de stat se efectuează în perioada 2024 - 2031, în baza acordurilor pentru finanțare emise, și se realizează de la bugetul de stat, prin bugetul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, de la titlul VII "Alte transferuri", articolul "Transferuri interne", alineatul "Transferuri către întreprinderi în cadrul schemelor de ajutor de stat" cod 55.01.46, în limita bugetului anual alocat schemei.

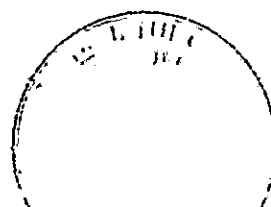
(5) Măsurile de sprijin acordate în cadrul prezentei scheme constau în acordare de finanțare nerambursabilă

Art.16. - (1) Bugetul maxim al schemei este de 2.921,0 milioane lei, respectiv echivalentul a aproximativ 590,0 milioane euro, astfel:

a) credite de angajament pentru emiterea de acorduri pentru finanțare pentru perioada 2023 – 2026;

b) credite bugetare pentru plata ajutorului de stat pentru perioada 2024 – 2031.

(2) Bugetul mediu anual al schemei este de 730,25 milioane lei, respectiv echivalentul a aproximativ 147,5 milioane euro.

(3) Bugetul maxim anual al schemei care poate fi angajat cuprinde pe lângă bugetul prevăzut la alin. (2) sumele stabilite cu această destinație, dar neutilizate în anii anteriori, în limita creditelor de angajament și bugetare aprobate prin legile bugetare anuale.

Art.17. - Numărul total estimat al întreprinderilor care urmează să beneficieze de ajutor de stat în baza schemei este de 140.

Capitolul V

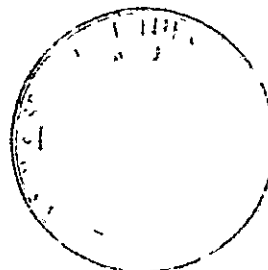
INTENSITATEA ȘI CUMULUL AJUTOARELOR DE STAT

Art.18. - (1) Pentru a beneficia de ajutor de stat în cadrul prezentei scheme, întreprinderea solicitantă trebuie să obțină un acord pentru finanțare din partea Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale.

(2) Cuantumul ajutoarelor de stat acordate în cadrul prezentei scheme nu poate depăși valoarea ajustată a ajutorului de stat în euro calculată conform art. 2 pct. 20 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014. Pentru verificarea încadrării în nivelul maxim al ajutorului de stat exprimat în euro, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale utilizează cursul de schimb stabilit de Banca Națională a României, valabil la data elaborării acordului pentru finanțare. Intensitatea ajutorului în echivalent subvenție brută nu depășește intensitatea maximă a ajutorului stabilită în harta ajutoarelor regionale în vigoare la momentul acordării ajutorului, respectiv intensitatea maximă prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 311/2022 privind intensitatea maximă a ajutorului de stat regional în perioada 2022 - 2027 pentru investiții inițiale, cu modificările ulterioare.

(3) În cazul proiectelor mari de investiții, valoarea ajutorului nu depășește valoarea ajustată a ajutorului calculată în conformitate cu mecanismul definit la art. 2 pct. 20 din Regulamentul (UE) 651/2014.

(4) Un proiect unic de investiții nu poate fi divizat în mai multe subproiecte în scopul de a beneficia de ajutor de stat în valoare mai mare decât valoarea maximă prevăzută pentru proiectele mari de investiții.

(5) În cazul în care un proiect unic de investiții este un proiect mare de investiții, valoarea cumulată totală a ajutoarelor pentru proiectul unic de investiții nu poate depăși valoarea ajutorului maxim pentru proiecte mari de investiții calculat conform alin. (3).

(6) Pentru o investiție inițială legată de proiecte de cooperare teritorială europeană care intră sub incidența Regulamentului (UE) nr. 1299/2013 sau a Regulamentului (UE) 2021/1059, intensitatea ajutorului pentru zona în care este localizată investiția inițială se aplică tuturor beneficiarilor participanți la proiect. Dacă investiția inițială este localizată în două sau mai multe zone asistate, intensitatea maximă a ajutorului este cea aplicabilă în zona asistată unde este cheltuită cea mai mare parte din cheltuielile eligibile. În zonele asistate eligibile pentru ajutor în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, această dispoziție se aplică întreprinderilor mari doar dacă investițiile inițiale creează o nouă activitate economică.

Art.19. - (1) Pentru a stabili dacă nivelul și intensitatea ajutorului de stat, de care o întreprindere beneficiază, se încadrează în limitele maxime prevăzute la art. 18 alin. (2) și (3), respectiv respectă limitele intensității maxime a ajutorului de stat astfel cum sunt prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 311/2022, cu modificările ulterioare, se ia în considerare valoarea totală a ajutoarelor de stat acordate pentru activitatea, investiția sau întreprinderea care beneficiază de ajutor de stat.

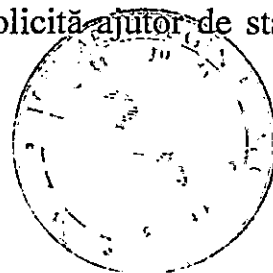
(2) Ajutoarele de stat acordate în baza prezentei scheme, pot fi cumulate după cum urmează:

a) cu orice alt ajutor de stat aferent unor costuri eligibile diferite;

b) cu orice alt ajutor de stat, în legătură cu aceleași costuri eligibile, dar numai în cazul în care cumularea respectivă nu are drept rezultat depășirea limitelor maxime prevăzute la art. 18 alin. (3), respectiv limitele intensității maxim admise.

(3) Ajutoarele de stat acordate în baza prezentei scheme nu se cumulează cu ajutoare de minimis în raport cu aceleași costuri eligibile, dacă un astfel de cumul ar conduce la o intensitate și un nivel al ajutorului care depășește limitele intensității maxim admise.

(4) Pentru respectarea regulilor de cumul, solicitantul ajutorului de stat va prezenta o declarație pe propria răspundere, al cărui model va fi inclus în Ghidul solicitantului, în care se vor menționa informațiile referitoare la orice alt ajutor de minimis sau de stat primit sau solicitat de acesta cu referire la aceleași costuri eligibile ale proiectului pentru care se solicită ajutor de stat în baza prezentei scheme.

Capitolul VI

DISPOZIȚII FINALE

Art.20. - (1) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, în calitate de administrator al schemei, are obligația de a publica pe site-ul său textul integral al prezentei scheme, perioada în care se pot înregistra cereri de acord pentru finanțare și bugetul anual alocat schemei de ajutor de stat.

(2) Informațiile prevăzute în anexa III la Regulament privind fiecare ajutor individual acordat care depășește 100.000 euro vor fi publicate de Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale pe site-ul propriu.

(3) Informațiile menționate în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 651/2014 se publică pe site în termen de 6 luni de la data la care s-a acordat ajutorul, sunt organizate și sunt accesibile într-un mod standardizat (conform descrierii din anexa III la Regulamentul (UE) nr. 651/2014), astfel încât fac posibilă executarea funcțiilor de căutare și descărcare în mod eficace și rămân disponibile pe site timp de cel puțin 10 ani de la data la care s-a acordat ajutorul

Art.21. – (1) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale are obligația, conform prevederilor art. 29 din Regulamentul privind Registrul ajutoarelor de stat, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 437/2016, de a încărca în Registrul ajutoarelor de stat (RegAS) datele și informațiile referitoare la prezenta schemă de ajutor de stat, în termen de maximum 5 (cinci) zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a acesteia.

(2) Erorile constatate de Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și corecțiile legale, anulările, recalculările, recuperările și rambursările, se raportează Consiliului Concurenței până la data de 31 martie a anului următor anului de raportare.

(3) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale are, de asemenea, obligația de a înregistra în RegAS contractele de finanțare, actele de acordare a ajutoarelor, plățile realizate în cadrul acestora, în termen de maxim 7 zile lucrătoare de la data semnării actelor sau efectuării plăților, după caz.

(4) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale trebuie să păstreze înregistrări detaliate referitoare la ajutoarele acordate pentru toate investițiile în cadrul schemei. Aceste înregistrări care conțin toate informațiile necesare pentru a stabili dacă sunt respectate criteriile din Regulament trebuie păstrate timp de 10 ani de la data acordării ultimului ajutor în cadrul schemei.

(5) Întreprinderea beneficiară de ajutor de stat trebuie să păstreze timp de 10 ani de la data primirii acordului pentru finanțare toate documentele referitoare la ajutorul de stat primit în cadrul schemei.

(6) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, în calitate de administrator al schemei, transmite Consiliului Concurenței rapoarte anuale privind ajutoarele de stat regionale acordate conform prezentei scheme, potrivit Regulamentul privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat și de minimis, aprobat prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 441/2022.

(7) Pe baza unei cereri scrise, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale va transmite Comisiei Europene, prin Consiliul Concurenței, în termen de 20 de zile lucrătoare sau în termenul fixat în cerere, toate informațiile pe care Comisia Europeană le consideră necesare pentru evaluarea respectării condițiilor prezentei scheme de ajutor de stat.

(8) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale are obligația de a supraveghea permanent ajutoarele acordate, aflate în derulare, și de a dispune măsurile care se impun.

(9) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale are obligația de a transmite Consiliului Concurenței, în formatul și în termenul prevăzut de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014, cu modificările și completările ulterioare, toate datele și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor de stat la nivel național.

Art.22. - (1) Recuperarea/stoparea ajutoarelor acordate se realizează de către Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale schemei de ajutor, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare.

(2) Valoarea ajutorului care trebuie recuperat se completează și cu valoarea dobânzii aferente, datorate de la data plății ajutorului până la data recuperării acestuia. Rata dobânzii aplicabile este cea stabilită prin Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE2, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(3) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale își rezervă dreptul de a stopa acordarea/plata ajutorului sau de a solicita recuperarea ajutorului deja plătit, în cazul în care documentele și informațiile furnizate de către beneficiar în documentele depuse se dovedesc a fi incorecte sau false.

Art.23 - (1) Pentru asigurarea contribuției proprii prevăzută la art. 11 beneficiarii pot contracta finanțări de la instituții de credit, definite în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Finanțările prevăzute la alin. (1) se acordă cu respectarea normelor interne proprii ale instituțiilor de credit, în baza unui contract de credit, și sunt garantate de Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA.

(3) Garanțiile de stat prevăzute la alin. (2) se acordă de către Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA în condițiile prevăzute la pct. 3.2 și 3.3 din Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. 2008/C155/02, în condiții de piață, libere de ajutor de stat.

Art.24. - (1) Pentru aplicarea prevederilor art. 23, din Fondul pentru garantarea creditelor, constituit și reconstituit conform prevederilor Legii nr. 218/2005 privind stimularea absorbției fondurilor alocate României pentru agricultură, dezvoltare rurală, pescuit și afaceri maritime, gestionate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin instrumente financiare de garantare și creditare, precum și pentru susținerea obiectivelor naționale de politică agricolă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, din sumele prevăzute la art. 58 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014 - 2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 56/2016, cu modificările și completările ulterioare, precum și de la bugetul de stat, cu încadrarea în prevederilor bugetare aprobate anual cu această destinație în bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale la capitolul 83.01 "Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare", titlul 80 "Împrumuturi" se alocă Fondului de Garantare a Creditului Rural IFN SA sumele necesare asigurării plafonului de garantare.

(2) Sumele alocate potrivit alin. (1) se utilizează de către Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA pentru constituirea plafonului privind emiterea de garanții potrivit art. 23, precum se pentru plata, după caz, a valorii/soldului garanțiilor acordate și numai în condițiile în care instituția de credit prezintă Fondului de Garantare a Creditului Rural IFN SA documente din care să rezulte că a fost declarat exigibil creditul, au fost inițiate procedurile judiciare împotriva debitorilor și terților garanți și că, pentru garanțiile prevăzute în contractul de credit, Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA are calitatea de cocreditor.

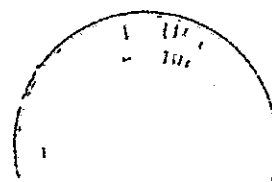
(3) Sumele alocate potrivit alin. (1) sunt utilizate de Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA pentru constituirea plafonului de garantare, cu o expunere de până la 5 ori și se evidențiază distinct în înregistrările contabile ale Fondului de Garantare a Creditului Rural IFN SA, fiind considerate "împrumuturi subordonate".

(4) Dobânda încasată de Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA ca venit financiar din plasarea în depozite bancare și/sau titluri de trezorerie a sumelor alocate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale este venit neimpozabil pentru acesta și va fi utilizată exclusiv pentru plata garanțiilor executate de instituțiile de credit.

(5) În situația în care valoarea garanțiilor executate de instituțiile de credit depășește nivelul dobânzilor acumulate, pot fi afectate și sumele alocate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Reîntregirea sumelor alocate se va realiza din sursele prevăzute la alin. (1).

(6) Procedura de acordare a garanțiilor de stat, regulile de gestionare a plafonului de garantare, criteriile de eligibilitate pentru acordarea garanțiilor, garanțiile colaterale/suplimentare aferente creditului, plata garanțiilor, recuperarea creanțelor, dispozițiile privind transparența, monitorizarea, raportarea, precum și modelul convenției de garantare și convenției de implementare se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, în termen de 30 zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe.

Art.25 – În termen de maxim 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se aprobă, prin hotărâre a Guvernului, procedura de implementare a Programului, modalitățile de acordare, indicatorii cantitativi și calitativi ai investiției, criteriile de stabilire a punctajului pentru

întreprinderile solicitante.

Contrasemnează:

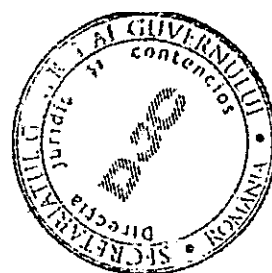
Viceprim-ministru
Marian Năcșu

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale
Florin Ionuț Barbu

Ministrul economiei, antreprenoriatului și turismului
Ștefan Radu Oprea

Ministrul Finanțelor
Marcel-Ioan Boloș

București, 30.06.2023
Nr. 65

Coduri CAEN eligibile

1. 1011 - Prelucrarea si conservarea cărnii
2. 1012 - Prelucrarea si conservarea cărnii de pasare
3. 1013 - Fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasare)
4. 1020 - Prelucrarea si conservarea peștelui, crustaceelor si moluștelor
5. 1031 - Prelucrarea si conservarea cartofilor
6. 1032 - Fabricarea sucurilor de fructe si legume
7. 1039 - Prelucrarea si conservarea fructelor si legumelor n.c.a.
8. 1041 - Fabricarea uleiurilor si grăsimilor
9. 1051 - Fabricarea produselor lactate si a brânzeturilor
10. 1061 - Fabricarea produselor de morărit
11. 1071 - Fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor si a produselor proaspete de patiserie
12. 1081 - Fabricarea zaharului

